

Dla nauczycieli informatyki szkoły podstawowej (klasy IV–VIII).

W szkole podstawowej informatyka koncentruje się na rozwijaniu podstawowych kompetencji cyfrowych. Uczniowie poznają zasady działania komputerów, podstawy programowania i algorytmiki, uczą się tworzenia i edytowania dokumentów, rozwijają świadomość zagrożeń w sieci oraz uczą się odpowiedzialnego korzystania z technologii. W tym kontekście ChatGPT-5 może pełnić funkcję cyfrowego asystenta dydaktycznego – narzędzia wspierającego zarówno ucznia, jak i nauczyciela.

Ale nie chodzi o zastępowanie, chodzi o wsparcie. O mądrą współpracę między człowiekiem a maszyną. GPT-5 może tłumaczyć, zadawać pytania, inspirować, a wszystko to – w języku, który dzieci rozumieją i który je angażuje.

Obszary podstawy programowej i zastosowanie GPT-5:

1. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z TIK

GPT-5 może symulować realistyczne sytuacje, które wymagają analizy i decyzji:

1. Tworzy przykładowe e-maile typu phishing z błędami językowymi i fałszywymi linkami – uczniowie mają za zadanie wykryć zagrożenie.
2. Analizuje z uczniami posty z mediów społecznościowych – czy są wiarygodne? Czy warto je udostępniać?
3. Pomaga przygotować kodeks bezpiecznego korzystania z internetu napisany przez uczniów – GPT-5 może służyć jako redaktor, podpowiadający jasne i czytelne zasady.

Przykład: Lekcja o cyberbezpieczeństwie: uczniowie otrzymują trzy e-maile – dwa prawdziwe, jeden fałszywy. GPT-5 tłumaczy, co może być podejrzane: nagłówek, adres nadawcy, forma gramatyczna. Wspólna analiza pozwala zrozumieć mechanizmy manipulacji.

2. Komunikacja i współpraca cyfrowa

GPT-5 może odgrywać rolę cyfrowego partnera do dialogów:

1. Symuluje rozmowę w języku angielskim na temat ulubionych gier lub hobby ucznia – wspiera rozwój komunikacji cyfrowej i językowej jednocześnie.
2. Pomaga uczniom tworzyć treść do wspólnych prezentacji: podpowiada pytania, strukturuje slajdy, sugeruje ciekawostki.

Przykład: Projekt: Moja szkoła przyszłości – uczniowie przygotowują prezentację. GPT-5 pomaga im dobrać tytuł, wypisać główne punkty, podsunąć przykłady zastosowań technologii.

3. Wyszukiwanie i przetwarzanie informacji

Uczniowie często nie wiedzą, jak zadać pytanie w wyszukiwarce. GPT-5 uczy ich:

- jak formułować zapytania w sposób precyzyjny,
- jak ocenić wiarygodność źródła,
- jak odróżnić treści naukowe od sensacyjnych.

Ćwiczenie: Zadaj pytanie GPT-5: Dlaczego niebo jest niebieskie? – a potem poproś uczniów, by znaleźli tę samą informację w wyszukiwarce. Porównajcie źródła i jakość języka. Co brzmi bardziej wiarygodnie? Dlaczego?

4. Programowanie i algorytmika

GPT-5 staje się cyfrowym pomocnikiem w kodowaniu:

- Pomaga pisać proste algorytmy w Scratchu lub Pythonie.
- Tłumaczy składnię kodu i podpowiada poprawki.
- Tworzy alternatywne rozwiązania dla tego samego problemu.

Przykład: Uczeń tworzy grę w Scratchu, ale nie działa jeden z bloków. GPT-5 tłumaczy, co jest nie tak, podpowiada inny sposób rozwiązania problemu i zachęca do testowania.

5. Tworzenie dokumentów i materiałów cyfrowych

Uczniowie tworzą plakaty, broszury, slajdy. GPT-5 może:

- pomóc w pisaniu treści: tytuły, slogany, akapity,
- podpowiedzieć logiczną strukturę dokumentu,
- zasugerować atrakcyjne hasła lub opisy obrazków.

Przykład: Uczniowie przygotowują ulotkę o Dniu Ziemi. GPT-5 podsuwa hasła typu Zgaś światło – włącz przyszłość i pomaga uczniom zredagować teksty zrozumiałe dla ich rówieśników.

Wskazówki metodyczne dla nauczyciela:

1. **Zacznij od prostych działań.** Nie musisz od razu tworzyć całych projektów z AI. Wystarczy, że poprosisz uczniów o zapytanie GPT-5 o coś związanego z lekcją – i wspólnie przeanalizujecie odpowiedź.
2. **Niech AI nie daje gotowców – ale inspiracje.** GPT-5 może podsunąć pomysły, ale to uczniowie mają podejmować decyzje.
3. **Stawiaj na refleksję.** Po każdej interakcji z AI warto zapytać: Czy to było pomocne?, Czy rozumiem, dlaczego AI tak odpowiedziało?, Jakie pytanie mogłem zadać lepiej?
4. **Wykorzystuj multimodalność.** GPT-5 potrafi pracować z obrazami i dokumentami. Prześlij zdjęcie tablicy z kodem i poproś o analizę. Dodaj arkusz – i zapytaj, jak poprawić dane.
5. **Twórz z uczniami zeszyty z promptami.** Niech to będzie kreatywna dokumentacja lekcji – nasze pytania do GPT-5.

Zakończenie:

ChatGPT-5 to nie tylko technologia. To nowe spojrzenie na uczenie się i uczenie innych. W rękach świadomego nauczyciela staje się nie tylko narzędziem, ale również przestrzenią dialogu, twórczości i refleksji. W informatyce – dziedzinie zmiany – GPT-5 pomaga uczniom poczuć, że są częścią przyszłości, a nie tylko biernymi obserwatorami ekranu.

To Ty decydujesz, jak daleko zaprowadzi ich ta podróż.

Scenariusz

1. Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z TIK

1. Uczniowie otrzymują 3 wygenerowane przez GPT-5 e-maile (2 prawdziwe, 1 phishingowy).
2. W grupach analizują elementy wiadomości, wskazując potencjalne zagrożenia.
3. GPT-5 pełni rolę eksperta – komentuje wskazane elementy, podpowiada pytania do dalszej analizy.
4. Uczniowie tworzą Kodeks cyberbezpieczeństwa w formie plakatu lub prezentacji.

Temat: *Bezpieczne i odpowiedzialne korzystanie z TIK.*

Scenariusz lekcji

Temat lekcji: Rozpoznaj zagrożenie – uczymy się bezpieczeństwa w sieci z pomocą ChatGPT

Cele lekcji:

- uczeń potrafi rozpoznać potencjalne zagrożenia w sieci, takie jak phishing i fałszywe wiadomości,
- uczeń rozumie znaczenie ostrożności podczas korzystania z internetu,

- uczeń potrafi współpracować z innymi i analizować komunikaty cyfrowe.

Metody:

- praca w grupach, analiza przypadków, dyskusja kierowana, wykorzystanie AI (GPT-5).

Środki dydaktyczne:

- komputery z dostępem do internetu i ChatGPT-5,
- przykładowe e-maile (wygenerowane przez AI),
- arkusze analizy zagrożeń,
- materiały multimedialne do stworzenia plakatu lub prezentacji.

Przebieg lekcji:

1. Wprowadzenie (10 min)

- nauczyciel opowiada o rosnącym znaczeniu cyberbezpieczeństwa.
- uczniowie dzielą się swoimi doświadczeniami z podejrzanymi wiadomościami w sieci.

2. Analiza e-maili (15 min)

- Uczniowie pracują w grupach – każdy zespół otrzymuje 3 wiadomości: 2 bezpieczne, 1 phishingową (wygenerowane przez GPT-5).
- Zadaniem grup jest analiza: Które wiadomości są podejrzone? Dlaczego?
- GPT-5 pełni rolę cyfrowego eksperta: udziela wskazówek, tłumaczy terminy, komentuje decyzje uczniów.

3. Tworzenie kodeksu (15 min)

- Na podstawie wniosków z analizy uczniowie tworzą *Klasowy kodeks cyberbezpieczeństwa*.
- Kodeks może mieć formę plakatu, prezentacji lub cyfrowej ulotki.

4. Podsumowanie i refleksja (5 min)

- Klasa podsumowuje lekcję, uczniowie mówią, czego się nauczyli.
- Nauczyciel zachęca do rozmów o bezpieczeństwie także poza szkołą – z rodzicami i znajomymi.

Kryteria sukcesu:

- Uczeń potrafi wskazać cechy podejrzanых wiadomości e-mail.
- Uczeń potrafi pracować w grupie i uzasadniać swoje decyzje.
- Uczeń tworzy własny zestaw zasad bezpiecznego korzystania z sieci.

Uwagi:

- Lekcję można zrealizować w całości w środowisku cyfrowym lub w formie mieszanej.
- Materiały od GPT-5 warto zapisać, by uczniowie mogli do nich wrócić.
- Warto pokazać uczniom, że AI może wspierać ich w podejmowaniu świadomych decyzji – ale nie zastępuje myślenia.